

Атестація педагогічних працівників

Нормативно- правова база

Положення про атестацію педагогічних працівників, затверджене наказом МОН України від 09 вересня 2022 року № 805

Постанова КМУ від 14 червня 2000 року № 963 «Про затвердження переліку посад педагогічних та науково-педагогічних працівників»

Постанова КМУ від 23 грудня 2015 № 1109 «Про затвердження переліку кваліфікаційних категорій і педагогічних звань педагогічних працівників»

Постанова КМУ від 21 серпня 2019 року № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників»

Професійні стандарти

Наказ Міністерства освіти і науки України від 26 вересня 2005 року № 557 «Про впорядкування умов оплати праці та затвердження схем тарифних розрядів працівників навчальних закладів, установ освіти та наукових установ»

Наказ Міністерства освіти України від 15 квітня 1993 року № 102 «Про затвердження Інструкції про порядок обчислення заробітної плати працівників освіти»

Атестаційна комісія

- **Відповідно до пункту 1 розділу II, атестаційні комісії I рівня створюються в закладах освіти, відокремлених структурних підрозділах, у яких працює більше 15 педагогічних працівників.**
- **Відповідно до пункту 8 розділу II, атестаційна комісія II рівня атестує педагогічних працівників закладів освіти, у яких працює менше 15 педагогічних працівників.**
- **У результаті у закладах освіти, де налічується рівно 15 педагогічних працівників, вони позбавлені можливості атестуватись.**
- У випадку наявності у закладі чи установі освіти 15 педагогічних працівників доцільно скористатися нормою абзацу шостого пункту 1 розділу II Положення № 805, яким встановлено:
- «У разі відсутності таких атестаційних комісій, тобто I рівня чи II рівня, їхні функції, визначені цим Положенням, виконують атестаційні комісії II-III рівнів органів управління у сфері освіти за місцезнаходженням суб'єктів освітньої діяльності.».
- Тобто у закладі, установі освіти, у якій налічується 15 педагогічних працівників, їх атестація здійснюється атестаційними комісіями II рівня.

Атестаційна комісія

7. Атестаційна комісія I рівня розглядає документи, подані педагогічними працівниками (крім керівників) закладу освіти, відокремленого структурного підрозділу, встановлює їх відповідність вимогам законодавства та вживає заходів щодо перевірки їх достовірності (за потреби).

Атестаційна комісія I рівня приймає рішення про:

відповідність (невідповідність) педагогічних працівників закладу освіти, структурного підрозділу займаним посадам;

присвоєння (підтвердження) кваліфікаційних категорій і педагогічних звань або про відмову в такому присвоєнні (підтвердженні).

Атестаційна КОМІСІЯ

8. Атестаційна комісія II рівня:

розглядає документи, подані педагогічними працівниками закладів освіти, зокрема керівниками підпорядкованих закладів освіти, відокремлених структурних підрозділів, встановлює їх відповідність вимогам законодавства та вживає заходів щодо перевірки їх достовірності (за потреби);

атестує педагогічних працівників закладів освіти, у яких працює менше 15 педагогічних працівників;

розглядає апеляції на рішення атестаційних комісій I рівня.

Атестаційна комісія II рівня приймає рішення про:

відповідність (невідповідність) педагогічних працівників підпорядкованих закладів освіти, відокремлених структурних підрозділів (в яких працює менше 15 педагогічних працівників), займаним посадам;

присвоєння (підтвердження) кваліфікаційних категорій і педагогічних звань або про відмову в такому присвоєнні (підтвердженні);

відповідність (невідповідність) керівників підпорядкованих закладів освіти, відокремлених структурних підрозділів займаним посадам;

присвоєння (підтвердження) кваліфікаційних категорій і педагогічних звань або про відмову в такому присвоєнні (підтвердженні) керівникам підпорядкованих закладів освіти, відокремлених структурних підрозділів, які викладають навчальні предмети (інтегровані курси).

Це Положення визначає порядок проведення атестації педагогічних працівників як системи заходів, спрямованих на всебічне та комплексне оцінювання їхньої педагогічної діяльності (Розділ I, п.1)

- За результатами атестації педагогічного працівника незалежно від обсягу його педагогічного навантаження встановлюється його відповідність або невідповідність займаній посаді та:

- 1) присвоюється (не присвоюється) кваліфікаційна категорія або підтверджується (не підтверджується) раніше присвоєна кваліфікаційна категорія;

- 2) присвоюється (не присвоюється) педагогічне звання, підтверджується (не підтверджується) раніше присвоєне педагогічне звання (у разі наявності).

- Педагогічним працівникам, посади яких не передбачають присвоєння кваліфікаційних категорій, за результатами атестації визначається відповідність (невідповідність) займаній посаді та у порядку, визначеному законодавством, встановлюється (підтверджується) тарифний розряд. (Розділ I, п.1)

Атестація проводиться не раніше ніж через рік після призначення педагогічного працівника на посаду. (Розділ І, п. 4)

- Відповідно до частини 5 статті 58 Закону України «Про освіту» особи, які здобули вищу, фахову передвищу чи професійну (професійно-технічну) освіту за іншою спеціальністю та яким не було присвоєно професійну кваліфікацію педагогічного працівника, можуть бути призначені на посаду педагогічного працівника строком на один рік.
- Такі особи можуть продовжити працювати на відповідних посадах педагогічних працівників системи дошкільної, позашкільної, професійної (професійно-технічної), фахової передвищої, вищої та післядипломної освіти після їх успішної атестації у порядку, визначеному законодавством.

Позачергова атестація

• Позачергова атестація педагогічного працівника освітній рівень, стаж роботи на посадах педагогічних працівників якого відповідає вимогам, визначених у пунктах 8, 9 цього розділу, може проводитися за його ініціативою **та/або** за однією з таких умов:

- 1) визнання переможцем, лауреатом фінальних етапів всеукраїнських, міжнародних фахових конкурсів;
- 2) наявності освітньо-наукового / освітньо-творчого, наукового ступеня;
- 3) успішного проходження сертифікації. (Розділ I, п. 6)

Загальний обсяг (загальна тривалість) підвищення кваліфікації визначається сумарно за останні 5 років перед атестацією та незалежно від суб'єкта підвищення кваліфікації, виду, форми чи напрямку, за якими педагогічний працівник пройшов підвищення кваліфікації. (Розділ I, п. 8)

• **Стаття 51.** Підвищення кваліфікації педагогічних працівників

• не менше 10 відсотків загальної кількості годин обов'язково повинні бути спрямовані на вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок у частині роботи з учнями з особливими освітніми потребами

• та 10 відсотків - на вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок у наданні психологічної підтримки учасникам освітнього процесу.

ВИМОГИ ДО ПРИСВОЄННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНИХ КАТЕГОРІЙ (Розділ І, п. 9)

Кваліфікаційна категорія	Мінімальний стаж роботи на педагогічних посадах	Освітній рівень
спеціаліст	без вимог до стажу	фаховий молодший бакалавр, молодший бакалавр (освітньо-кваліфікаційний рівень молодший спеціаліст), бакалавр чи магістр (ОКР спеціаліст)
спеціаліст другої категорії	3 роки	молодший бакалавр, бакалавр, магістр (для працівників ЗДО також фаховий молодший бакалавр)
спеціаліст першої категорії	5 років	бакалавр, магістр (для працівників ЗДО також фаховий молодший бакалавр або молодший бакалавр)
спеціаліст вищої категорії	7 років	магістр

Професійні стандарти

- МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
  - НАКАЗ
    - № 2425 від 24 листопада 2020 року
- **Про затвердження професійного стандарту «Практичний психолог закладу освіти»**
№ 2736 від 23 грудня 2020 року
- **Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)»**
  - МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ
    - НАКАЗ
      - № 568-21 від 17 вересня 2021 року
- **Про затвердження професійного стандарту «Керівник (директор) закладу загальної середньої освіти»**

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ

НАКАЗ

№ 2736 від 23 грудня 2020 року

Про затвердження професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)»

Відповідно до пунктів 27, 28, 30 Порядку розроблення та затвердження професійних стандартів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 31 травня 2017 року № 373 (зі змінами), НАКАЗУЮ:

1. Затвердити професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», що додається.
2. Директорату розвитку ринку праці та умов оплати праці забезпечити протягом п'яти робочих днів унесення професійного стандарту, затвердженого цим наказом, до Реєстру професійних стандартів.
3. Директорату розвитку ринку праці та умов оплати праці разом з департаментом цифрового розвитку та електронних сервісів забезпечити оприлюднення інформації про професійний стандарт, затверджений цим наказом, на офіційному вебсайті Мінекономіки.

Міністр розвитку економіки, торгівлі
та сільського господарства України

Igor Petraszko

Професійні стандарти

7. Орієнтовний опис професійних компетентностей вчителя відповідно до кваліфікаційних категорій педагогічних працівників

Професійна компетентність	Кваліфікаційні категорії педагогічних працівників			
	Спеціаліст	Спеціаліст другої категорії	Спеціаліст першої категорії	Спеціаліст вищої категорії
A1. Мовно-комунікативна компетентність				
A1.1. Здатність до спілкування державною мовою	Вільно спілкується державною мовою на професійну тематику, використовуючи сучасну термінологію та систему понять; влучно застосовує інтонаційні та позамовні засоби виразності мовлення; аргументовано висловлює власні думки державною мовою; вичерпно та чітко відповідає на запитання учнів про різні аспекти навчального матеріалу			
A1.2. Здатність забезпечувати (за потреби) здобуття учнями освіти з урахуванням особливостей мовного середовища в закладі освіти (мова відповідного корінного народу або національної меншини України)	Розробляє навчальні матеріали та викладає навчальні предмети (інтегровані курси) з урахуванням особливостей мовного і культурного досвіду учнів, які належать до корінних народів або національних меншин України (у тому числі таких, що здобувають освіту офіційними мовами Європейського Союзу)			

Педагогічні звання

• За результатами атестації педагогічні звання присвоюються (підтверджуються) педагогічним працівникам, які мають кваліфікаційну категорію «спеціаліст першої категорії» / «спеціаліст вищої категорії» **та які зокрема:**

упроваджують і поширюють методики компетентнісного навчання та нові освітні технології, надають професійну підтримку та допомогу педагогічним працівникам (здійснюють супервізію);

беруть участь у процедурах і заходах, пов'язаних із забезпеченням якості освіти та впровадженням інновацій, педагогічних новацій і технологій у системі освіти;

були визнані переможцями, лауреатами всеукраїнських, міжнародних фахових конкурсів;

підготували переможців всеукраїнських, міжнародних олімпіад, конкурсів, змагань тощо. (Розділ I, п. 10)

- Педагогічні працівники, які мають педагогічне навантаження з кількох предметів, атестуються з того предмета, який викладають за спеціальністю. У цьому випадку присвоєна кваліфікаційна категорія поширюється на все педагогічне навантаження. Необхідною умовою при цьому є підвищення кваліфікації з навчальних предметів (інтегрованих курсів), що обов'язкові для вивчення відповідно до річного навчального плану закладу освіти.

- Якщо в міжкатестаційний період педагогічного працівника довантажено годинами з інших предметів (інтегрованих курсів), то присвоєна кваліфікаційна категорія поширюється на все педагогічне навантаження до чергової атестації. (Розділ I, п. 12)

- Успішне проходження **сертифікації** зараховується як проходження атестації педагогічним працівником, а також є підставою для присвоєння йому відповідної кваліфікаційної категорії та/або педагогічного звання. (Розділ I, п. 13)

Подача документів на атестацію

- Пунктом 5 розділу III Положення № 805 передбачено, що педагогічний працівник, який атестується, може подати до відповідної атестаційної комісії документи в паперовій або електронній формі. Електронний варіант документів (формат РВЕ, кожен документ в окремому файлі) надсилається на адресу електронної пошти для подання педагогічними працівниками документів в електронній формі з підтвердженням про отримання.
- Тобто електронний варіант подання документів – це технічне питання, яке вирішується атестаційною комісією. Можливе також подання документів у паперовій формі.

Порядок проведення атестації

- ✓ До 20 вересня створюється атестаційна комісія
- ✓ До 10 жовтня скласти і затвердити список педагогічних працівників, які підлягають черговій атестації в наступному календарному році, строки проведення їх атестації та графік проведення засідань атестаційної комісії
- ✓ Протягом 5 днів оприлюднити на сайті списки, графік засідань атестаційної комісії, строк та адресу електронної пошти для подання педагогічними працівниками документів
- ✓ Протягом наступних 5 днів приймаються документи та реєструються секретарем
- ✓ До 20 грудня до атестаційної комісії подаються заяви на позачергову атестацію, затверджується список на позачергову атестацію
- ✓ Протягом 5 днів оприлюднити на сайті списки, зміни до графіка засідань атестаційної комісії
- ✓ Атестаційна комісія розглядає документи педагогічних працівників, які атестуються, може прийняти рішення про вивчення практичного досвіду їх роботи

Порядок проведення атестації

- ✓ Не пізніше **п'яти робочих днів** до дня проведення засідання вручається запрошення на засідання атестаційної комісії
- ✓ До 1 квітня приймається рішення про результати атестації педагогічних працівників
- ✓ Упродовж **трьох робочих днів** з дати прийняття відповідного рішення атестаційної комісії перший примірник атестаційного листа видається педагогічному працівнику під підпис та/або надсилається у сканованому вигляді на його електронну адресу, другий - додається до його особової справи.
- ✓ **Не пізніше трьох робочих днів** з дня отримання рішення атестаційної комісії видається відповідний наказ, упродовж трьох робочих днів із дня його прийняття має бути поданий до бухгалтерії. Педагогічні працівники повинні бути ознайомлені з наказом упродовж трьох робочих днів із дати його видання під підпис.
- ✓ Оплата праці з урахуванням результатів атестації проводиться з дати видання наказу за результатами атестації.

Дорожня карта проведення атестації

